

Wageningse Ondernemerschap

KLV Onderzoek 2005 naar ondernemerschap bij Wageningse afgestudeerden en hun mogelijke inzet bij starters en spin-off in de Life Sciences.

1 Introductie

Wageningse alumni werken steeds vaker in de particuliere sector. In 2005 vijf tot zes procent van de 30.000 afgestudeerden. Een deel van hen heeft zet het bedrijf zelf opgezet, soms als spin-off vanuit hun eerdere werkring. Voor Wageningen UR is het van belang deze ondernemende Wageningers in kaart te brengen en het Wageningse ondernemerschap te steunen, om meerdere redenen.

- De verspreiding van kennis van Wageningen UR en het naar de markt brengen van ideeën, zoals Wageningen Business Generator (WBG) begeleidt, versterkt de positie van Wageningen UR als kenniscentrum en het stimuleert ondernemende medewerkers en afgestudeerden hun ideeën voor een eigen onderneming te realiseren en daarmee de werkgelegenheid te vergroten.
- Afgestudeerden die nu als ondernemer werkzaam zijn kunnen uitstekend als externe deskundige fungeren voor de huidige en toekomstige starter. In die groep is know how van de Wageningse vakgebieden en expertise in het ondernemerschap verenigd. Zij zijn in staat
 - de starters te begeleiden of advies te geven, en
 - feed back te geven aan de universiteit hoe studenten zich tijdens de studie kunnen voor bereiden op het ondernemerschap. De leerstoel Innovatief Ondernemerschap heeft hierin een sleutelpositie.Om beter inzicht te krijgen is besloten nader arbeidsmarktonderzoek te doen.

1.1 Vraagstellingen

1. Hoeveel en welke afgestudeerden zijn als ondernemer te kenschetsen en welke afgestudeerden kunnen als "intern ondernemer" worden gekenschetst. (nader definiëren)
2. Welke mate van ervaringen hebben zij in de diverse domeinen van ondernemerschap (bv. marketing, financiën, strategie)
3. Hoe 'beleven' zij het ondernemerschap,
4. Hoe kan/wil deze groep worden ingezet bij het stimuleren van het Wageningse ondernemerschap, bv:
 - via feedback naar het onderwijs, gastspreker en coach voor studenten/afstuderenden,
 - bij het ondersteunen van de 'business opportunities' die WBG identificeert,
 - in het proces van idee ontwikkeling, begeleiding, advisering van jonge ondernemers,
 - als adviseur, commissaris in startende ondernemingen.
 - betaalde of pro-deo inzet.

1.2 Methode van onderzoek

Om snel en met minimale kosten de doelgroep van ondernemende Wageningers te bereiken konden de email adressen uit het KLV Alumnibestand worden benut.

Er zijn drie doelgroepen worden onderscheiden:

1. Alumni die zich al bereid hebben verklaard beginnende bedrijven/starters te willen begeleiden.
2. De afgestudeerden die bekend zijn als zelfstandig ondernemer.
3. Afgestudeerden die directeur zijn in een bedrijf of de commerciële dienstverlening waarvan op basis van de beschikbare werkgegevens kan worden verwacht dat zij intern ondernemer zijn.

1.3 Respons

Eind september 2005 is de doelgroep samengesteld. Van 1094 alumni werd verondersteld zij zelfstandig of freelance werken of een dusdanige positie in een bedrijf hadden, dat zij als ondernemer gekenschetst konden worden. Aan 850 mensen werd een verzoek per email verstuurd. Daarin is de doelstelling uiteengezet met een link naar een

vragenlijst op internet die in circa drie minuten was in te vullen. Na een uur hadden al bijna 100 mensen gerespondeerd! Circa 50 bleken onbestelbaar en negen antwoordden dat zij geen zelfstandig ondernemer meer waren. De 285 niet per email te bereiken mensen (235 + de 50 onbestelbare) hebben een brief met vragenlijst ontvangen. Een aantal zal ook op internet de vragen hebben geantwoord. Schriftelijk werden 44 vragenlijsten ontvangen. Deze zijn bij KLV ingevoerd. Op 22 november is de verwerking gestopt.

De totale respons bedroeg toen 445, 40% van de 1085 Wageningse ondernemers. In vergelijking met andere email/internet enquêtes is dit een prachtig resultaat.

2 Bedrijven van Wageningse ondernemers

2.1 Vorm van ondernemerschap

De helft van de ondernemers is directeur-aandeelhouder en dertien procent noemt zich zelfstandige (geen aandeelhouder), heeft een eenmanszaak of is ZZP-er (Zelfstandige Zonder Personeel). Een kwart (27%) werkt freelance hoewel een aantal respondenten deze term verkeerd vindt.

Een kleine groep (2%) is vennoot in een bedrijf (vof) of heeft een maatschap, 2% bezit niet de meerderheidsaandelen maar functioneert feitelijk als zelfstandig ondernemer, 3% is lang ondernemer geweest maar onlangs gestopt, 2% is zaakvoerder/directeur, eindverantwoordelijke, participant in een aantal ondernemingen of interim-manager en 1% is beeldend actief in de kunst.

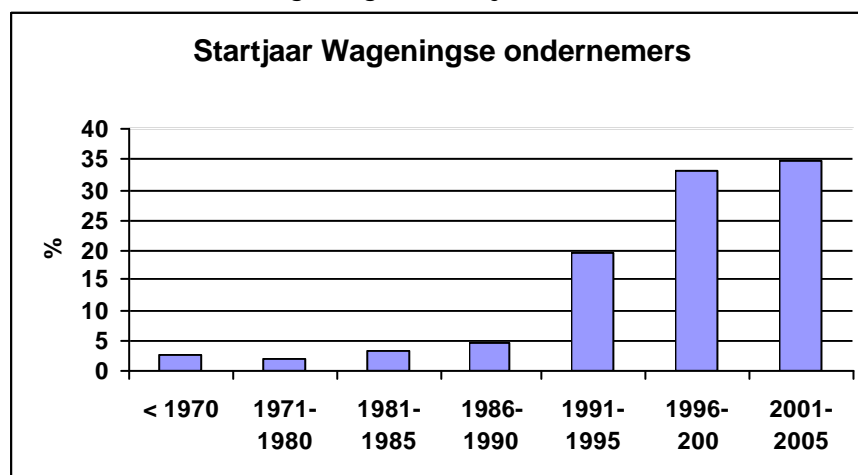
2.2 Omvang bedrijf

Bijna tweederde van de Wageningse ondernemers werkt alleen. Vijf procent heeft 25 of meer personeelsleden. Het volledige overzicht:

%	
63	één persoon
23	2 tot 5 personeelsleden
4	5 tot 10 personeelsleden
5	10 tot 25 personeelsleden
2	25 tot 50 personeelsleden
1	50 tot 100 personeelsleden
2	100 of meer personeelsleden

2.3 Oprichting van de onderneming

Twee van de drie 'Wageningse' bedrijven bestaat korter dan tien jaar.

2.4 Soort onderneming

Bijna driekwart van de ondernemers kenschetst het eigen bedrijf als dienstverlenend. Negen procent produceert iets, goederen, maar hier hoort bv ook een forellenkwekerij bij. Zeven procent ontwikkelt innovatieve producten. De overigen benoemen het anders of noemden een combinatie.

Kenschets bedrijf	N	%
dienstverlenend, adviserend, horeca	333	75
produceert "goederen"	41	9
ontwikkeling innovatieve producten	33	7
handel, agenturen	15	3
combinatie	14	3
anders (creatief, interim management, participatie)	9	2
Totaal	445	100

2.5 Marktsector

De belangrijkste sectoren zijn Ingenieurs- en adviesbureaus en Industrie en handel. De helft van de Wageningers in de industriële sector heeft een bedrijf in de voedingsmiddelenindustrie. Een op de zes ondernemers richt zich op de agrarische sector. Een aantal freelancers richt zich op de overheidsinstellingen en organisaties en verenigingen.

Sector van het bedrijf	N	%
Ingenieurs- en adviesbureaus	88	20
Industrie en handel	88	20
Agrarisch bedrijfsleven	47	11
Agrarische dienstverlening	23	5
Communicatie, PR, marketing	37	8
IT	26	6
Beheer natuurgebieden, recreatie, cultuur	22	5
Internationale- en ontwikkelingsorganisaties	21	5
Gezondheids- en verzijnszorg	15	3
Financiële dienstverlening	14	3
free lance voor overheid en organisaties	64	14
Totaal	445	100

2.6 De tijdsbesteding van Wageningse ondernemers

Samenhangend met het grote aantal kleiner bedrijven is het resultaat dat meer dan de helft van de werktijd aan uitvoerende taken wordt besteed. Gemiddeld genomen is de gewerkte tijd als volgt verdeeld (totaal 100%).

Tijdsbesteding in het bedrijf (verdeling tot 100%)	%
uitvoerende taken	55
acquisitie	14
research & development	10
financieel management	9
PR en marketing	9
personeelsmanagement	3
Totaal	100

3 Bijdrage van Wageningse ondernemers aan starters en anderen

Ruim de helft (55%) van de Wageningers die hebben gerepsondeerd wil startende of al bestaande Wageningse ondernemers van advies dienen. Dit is een groep van 230 mensen.

Van deze 230 mensen wil:

88 procent adviseren bij het starten van het bedrijf, en

56 procent bij langer bestaande bedrijven.

3.1 Soort advisering

Deze groep noemde verschillende aspecten waarover zij kunnen en willen adviseren op basis van hun eigen ervaring.

Soort advisering	N	%
alle aspecten van bedrijfsvoering	171	83
opstellen businessplan	70	34
uitvoeren marktverkenning	43	21
verwerven startfondsen / leningen	17	8
Aantal antwoorden	301	
Aantal ondernemers	205	

3.2 Vergoeding voor de advisering

Een aanzienlijk deel van de Wageningse ondernemers zal de advisering belangeloos doen. De meesten verwachten een symbolische of meer marktconforme vergoeding.

Vergoeding voor de advisering	N	%
Belangeloos	48	21
voor een symbolische vergoeding	89	39
tegen een marktconforme vergoeding	93	40
Totaal	230	100

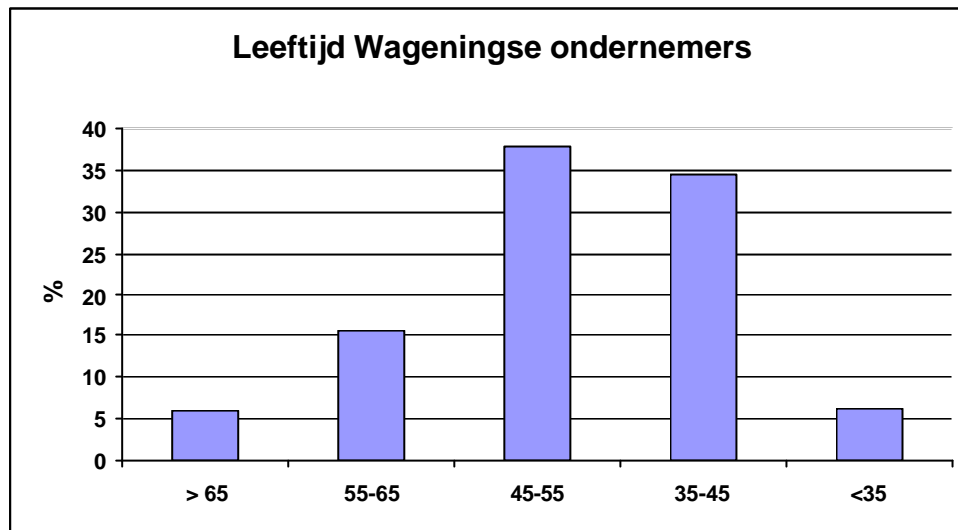
3.3 Andere inzet en beschikbaarheid

Bijna de helft (198) Wageningers is beschikbaar als commissaris en ook bijna de helft (200 personen) is desgewenst beschikbaar om voor starters of studenten een lezing of college te geven over hun ervaringen als ondernemer.

4 Kenmerken Wageningse ondernemers

Met behulp van het KLV bestand zijn enkele andere gegevens beschikbaar van de Wageningse ondernemers.

- Circa driekwart van hen is een man en 27 procent vrouw.
- Naar leeftijd is driekwart tussen 35 en 55 jaar oud.

- Zeven procent woont buiten Nederland.
- Negen procent is gepromoveerd (zeven procent bij Wageningen UR en twee procent elders)
- Bijna de helft is lid van KLV en/of een KLV-studiekring of –afdeling.
- Alle studierichting zijn vertegenwoordigd bij de Wageningse ondernemers. De landgebruikrichtingen (waaronder Landschapsarchitectuur) vormt de grootste groep.

